

REDACȚIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
-rile de Duminecă pe an
— 4 coroane.
Pentru România și
vraclăitate pe an:
40 franci.

Manuscrisurile nu se napotiază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisorile nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Curente confesionale.

III.

Altele sunt raporturile dintre biserică și românism la noi Români din Ungaria. Biserica ni-o susținem noi și nu statul. Statul și conducătorii lui în cele mai multe cazuri ni-o amenință și pentru aceea ni-o sperăm ca pe o cetate națională.

Cu cât cultura a străbătut însă mai adânc în păturile poporului, cu atât elementele conducătoare, alături de biserică, s'au înmulțit. Evenimentele politice de la moartea lui Șaguna încoace dovedesc, că în lupta românismului de aici biserică, în calitate de factor militant, a rămas chiar pe planul al doilea. La acesta a contribuit negreșit foarte mult și tactica conștientă a politicii de stat maghiar, care tinde a face cu ori ce preț mai lax relațiunile dintre biserică și popor, ceea ce acum de curând a reușit vedit prin lege asupra salarisării preoților.

Dar' în ciuda acestora, luptă confesională există și la noi și ea se dă tot în numele românismului.

Confesionalicește noi suntem tăiați în două. Ambele părți pretind a reprezenta românismul genuin, una pentru-că în credință e mai aproape de obârșia noastră istorică, de Roma, ear alta, ramura vechie, pentru că reprezintă continuitatea legii strămoșești ortodoxe. De cât că această rivalizare în afirmarea romanității bisericești, această luptă pentru românism, nu e dusă împotriva adversarului extern al bisericești și al neamului, ci e localizată la motive de la caprina. Chestiunea mare a românismului e bagatelizată, când luptătorii confesionali socotesc, că neamul nostru va ajunge la mărire numai jurând în supremația Romei, ear alții că numai lăpădându-se de Roma.

Hărțuiala aceasta internă în numele unor principii atât de puțin practice se ține lanț de două veacuri. Ea însă însă totdeauna mai în evidență atunci când în amândouă tabere se găseesc oameni cari nu sunt accesibili pentru vederi mai largi și când se lasă mai ușor cucerit de adversarii nostri politici.

Despărțirea noastră confesională a fost un act politic. Și de atunci, de câte-ori interesele adversarilor nostri cereau, ca noi să fim politicește slăbiți și ca să ni-se sustragă atenția dela cele ce se petrec împregiurul nostru, eram asmuțiți unit împotriva altora. Astăzi chiar, principiul „divide et impera” se aplică la noi totdeauna cu succes deplin. Astăzi chiar guvernul unguresc își are agitatorii săi și

într-o tabără și în cealaltă și când simte trebuința, le dă semnalul de încercare.

Și situația de astăzi e tocmai potrivită pentru un asemenea curent. Lupta noastră națională s'a poticnit. Oamenii din fruntea bisericilor și la Sibiu și la Blaj sunt prea mici pentru a se abține de-a nu profita de situația atât de invitatoare pentru poftele confesionale.

Și într-o parte și în cealaltă o mulțime de ștreberți, oameni fără convingeri naționale, fără cultură serioasă, fără a avea la activul lor o muncă rodnică, ei n'au în vedere decât aș croi o carieră și a se urca la o înaltă treaptă ierarhică pe această scară a agitațiunilor confesionale. Unii se însinuă guvernului și Metropolitului, alții guvernului și scaunului papal. Aici sunt canonicii, cari își zic „românii catolici” și cred că fac un lucru mare dând un caracter demonstrativ de confesional aniversării unirei, — colo nește asesori, cari nu știu ține condeiul drept în mână și-și iau aere de savanți când atacă liberalismul statului român. Aci „Unirea”, care bagă în sac tot ortodoxismul, colo blajinul „Telegraf”, care se socoate cel mai înalt areopag al otodoxismului român.

Este aceasta o stare de lucruri și ridicolă și îngrijitoare în acelaș timp. Când chestiunile mari încap pe mâinile oamenilor mici, ele sunt compromise din capul locului.

Rănilile se resimt. Le simțim noi cari susținem lupta pentru poporul nostru obișnuit și cari chestiunile bisericești nu le putem privi decât din punct de vedere național. Simțiam o asemenea rană numai dăunând, când Lauran ne declara că nu va îngădui, ca băieții uniți să stea alături cu cei ortodoxi în școală. Și datorită noastră este să semnalăm pericolul de timpuriu, ca nu cumva curentul confesional să sdruncine întru atâta fundamentul național al existenței noastre, încât o reparațiune să nu mai fie posibilă.

Falsii trubaduri ai credinței să înceteze deci cu uneltirile lor, biserică să meargă pe calea ce i-o indică preceptele sfinte și în lupta militantă pentru românism să dea ce are mai bun, ear să nu scoată pe teren oameni cu slăbiciuni, că aceștia în primul rând adversarilor neamului românesc aduc folos.

Prima ședință a parlamentului unguresc, după vacanța de vară, se va ține luni, în 8 Octombrie st. n.

Convocarea parlamentului român. „Monitorul oficial” din București publică autograful regal, prin care par-

lamentul român este convocat pe ziua de 8 Octombrie st. n. în sesiune extra-ordinară.

Nici pâne, nici școală!

Și totuși maghiarisarea „muszaj” să meargă înainte!

Ne vom trezi azi-măne, că chiar din sinul poporului maghiar se vor ridica proteste în contra boalei șovinismului și se va osândi zelul de-a maghiarisa lumea. Din multe locuri și în mai multe rânduri, foii de-ale patrioților au înregistrat voci doioase din sinul fiilor „nației” lor: „N'avem pâne, n'avem școală!” — Le-au înregistrat și au trecut peste ele la ordinea zilei, adâncindu-se cu toții tot mai mult în nenorocita lor „idee”, în boala maghiarisării.

Avem acum privilegiu de-a reproduce, din foile maghiare, noue tânguirii de acest fel. O foaie s'euicască tocmai zilele acestea a comunicat lumii și celorlalte foii maghiare următoarea jaluire din s'euicime:

„În comitatul Ciucului o erupție mizeria foametei. Poporațiunea capabilă de lucru în grupuri părăsește vatra familiei, ca să și caute de lucru peste hotare. Cetele acestea de muncitori însă n'au fost lăuate de autoritățile române să treacă peste graniță în România. De geaba s'au provocat la pasapoartele lor, căci peza română i-a respins. După asta ei totuși pe căi lăturale s'au furisat peste graniță, în cete mai mici, și după o pribagire de o lună, flămânzi de tot și sdrunși, zilele acestea s'au întors la familiile înglodate în mizerie. Astfel sunt acum în România muncitorii s'euici, de cari înainte de asta aveau acolo mare trebuință. (Mai bine zis: S'euici de România! — Redact. „Trib. Pop.”) Mizeria băntuie mai ales în partea de sus a comitatului Ciuc. Bieții S'euici din nou au luat acum lumea în cap prin părțile vestice ale Ardealului și prin Bihor, ear de familie lor rămase în mizerie se îngrijesc autoritățile ca să le scoapă din gura foametei.”

Aceasta ar fi relativ la pâne. — „Festi Naplo” în numărul de ieri însă mai adaugă și următorul comunicat:

„O mie de școlari fără școală! Senatul bisericești ev. reformate din Cluj a ținut ieri o ședință sub președinția episcopului Dr. Bartók. Din programul obiectelor ședinței s'a accentuat acel raport trist, care l-a făcut episcopul despre școlile elementare: Pe teritoriul presbiterului se află peste o mie de băieți obligați la școală, cari n'au unde să umble la școală.”

Și să nu se uite, că e vorba de fi de-ai „națiunii” — din Cluj, reședința Kulturgylet-ului!

Eată dar' că ar ave șovinistii lucruri mai urgente de implinit în sinul nației singură alcătuitoare de stat. — Dar' nu! Lor le trebuie maghiarisare, înteu ș'apoi lumea poate să piară.

Din România.

Sosirea Suveranilor.

Mercuri dimineața M. M. L. L. Regele și Regina au sosit la Sinaia, venind din Băvaria.

Suveranii au fost întâmpinați de toți d-nii miniștri, aflați la Sinaia, de membrii corpului diplomatic, prezenți în Sinaia, I. P. S. Sa Mitropolitul Primat, Iosif Ghiorghian etc.

Onorurile miutare au fost date de o companie de vânători sub comanda dlui major Negruți.

Suveranii s'au întreținut cu cei prezenți aproape o jumătate de oră și în urmă s'au retras la castelul Peleş.

În pragul conferinței noastre învățătoarești.

Timișoara, 4 Oct. 1900.

Un domn coleg scrie în fișuca de aici, că acum, cu ocaziunea conferinței noastre învățătoarești, convocată de dl E. Ungureanu, pe ziua de 7 Octombrie n. la Timișoara în urma înaltei dispozițiuni consistoriale, pentru organizarea Reuniunii noastre, — să fim trezi, conștiințici căci se pregătește o mare umilire pentru noi etc., și câte toate.

Dl coleg face obiecțiuni față de această convocare atacând în mod demn de tot disprețul persoana onorabilă a dlui Ungureanu precum și a dlui referent școlar Ciogariu.

Că ce-l doare pe fratele coleg din chestiune, — adevă nu pe d-sa stă, cât pe acela, în al cărui serviciu stă și s'a pus să scrie, o știm și o știe ori și cine, care cunoaște stările de aici. Însă: a trecut umbra legii...

Înzădar te-i căciula d-le coleg și te vei face servul aceluia, care-ți promite acum ceriul și pământul, numai să-și vadă scopul realizat de a dejos persoane, pe cari le invidiază, — totul e zadarnic.

Ști-vom noi, ce să lucrăm, cum să ne purtăm și cui să-i dăm încrederea noastră: acelor perscani, cari se interesează de școală și cultură, între cari, — adevărat, — se numără dl Ungureanu între cei dintâi.

Cortesivo-ți, puneve-ți piedeci, dar' înzădar; aia-vom noi rana și o vom ști lecui. Suntem oameni maturi și ar fi rușine dacă nu am fi vrednici de dreptul nostru.

Înzădar veți ataca persoana dlui Ungureanu, D Sa tot va fi stimat de noi învățătorii, căci îl cunoaștem de om. care în totdeauna a spriginii cauzele noastre naționale și școlare bisericești contribuind cu concursul său atât material, cât și moral la realizarea acelor. Aceasta o știe ori-cine, cine cunoaște pe dl Ungureanu. Se vede deci că cei cari îl atacă, numai preocupați fiind îi atacă. Creadă D-Sa, că deși adversarii îl hulesc, noi învățătorimea, cea mai mare parte îl felicităm în mijlocul nostru. Mulțumim veneratului consistor, că a purces așa de corect, încredințând cauza unui bărbat de valoare, ca dl Ungureanu.

Înainte dar frații colegi să luptăm cu puteri unite pentru realizarea scopurilor noastre mărețe și înaintarea spre limanul fericirii a școlii noastre confesionale române, căci devisa ni-e este: întărirea, prin morală și învățământ a bisericești și școlii noastre naționale. Dumnezeu cu noi.

Învățătorul.

Din parte-ne ținem să observăm și noi un lucru: ori-care ar fi persoana pe care învățătorii bănațeni vor voi să o pună în fruntea lor, să purceadă la alegere cu demnitate, nelăsându-se provocați de cei-ce nu se rușinează a unelti prin murdara fișuca temișoreană. Să fie de asemenea treji și să nu se lase atrași în capcană de indivizii cari ar cere să-și satisfacă poftele personale ori de ale unei clice oare-care. Mai presus de toate să nu se lase a fi divisați, ci să se strângă cât mai mulți în giurul adevăraților amici ai școlii române, pe cari desigur ei îi vor fi cunoscând mai bine!

Deposit mare de inbrăcăminte pentru
bărbați și copii

NEUMANN M.

in Arad colțul lângă Hôtel „CRUCEA ALBĂ“

Prețuri fixe.

Comande după măsură se execută solid și prompt.

Un invecel român

póte găsi imediat aplicare
in prăvălia Domnului Vasile
Clorogariu, comerciant in
Pecica, unde are a se adresa.
Se cere ca reflectantul se
aibă cel puțin 4 clase pri-
mare și conduită bună.

EO6 3-3

Tipografia
„Tribuna Poporului“
arangiata fiind cu material nou
primește spre executare:

Tipărituri de bancă,	Cărți, Broșuri,	Ori-ce tipărituri.
Invitări la nuntă,	Anunțuri fu- nebrale, etc.	

**Cele mai
moderate prețuri!!**

Numărul telefonului 10.

Alexandru Hoffmann

prăvălie de efecte de modă

la „Rândunică.“

Palatul teatrului.

Cel mai bogat asortiment cu prețuri foarte mici,
efecte diverse.

Cravate de dame „Reform“ 25 cr. bucata.

Ciorapi pentru dame, domni și copii, lucrați in inchisoare re-
noscuți de cei mai buni; prețul după registru.

Bluze pentru dame.

Rufărie pentru bărbați, femei și copii, se confecționează după mă-
sură, dar sunt și in deposit.

Dantele, dela 5 cr. in sus, briuri și incingătoare dela 38 cr. in sus.

N. B. A sosit un nou transport din falmoasele mănuși de piele,
perechea numai 95 cr.

Numărul telefonului 10.

499 8-10

Fondat 1840.

Fondat 1840.

STEINITZER N.

Prăvălie de materii de văpsit, zugrăvit și de lacuri, exclusiv.
Arad, piața Andrassy Nr. 3.

Lack de cea mai bună calitate pentru padiment și lack cu
luciu pentru parchet.

Vapsea	Terpentin	Șerlack
Firnais	Uleiu de in	Fournir
Brunolin	Carbolineu	Lațuri
	Oleiu	

Toate necesariile pentru tâmplărie. Pansule. Modele pentru pereți.
Deposit bogat de materialuri de specialitate. Comandele din provincie se execută
punctual.

489 10-10

Cel mai mare magazin din Arad și provincă în confecțiuni

pentru dame

STERN M. A.

Arad, piața Andrassy.

